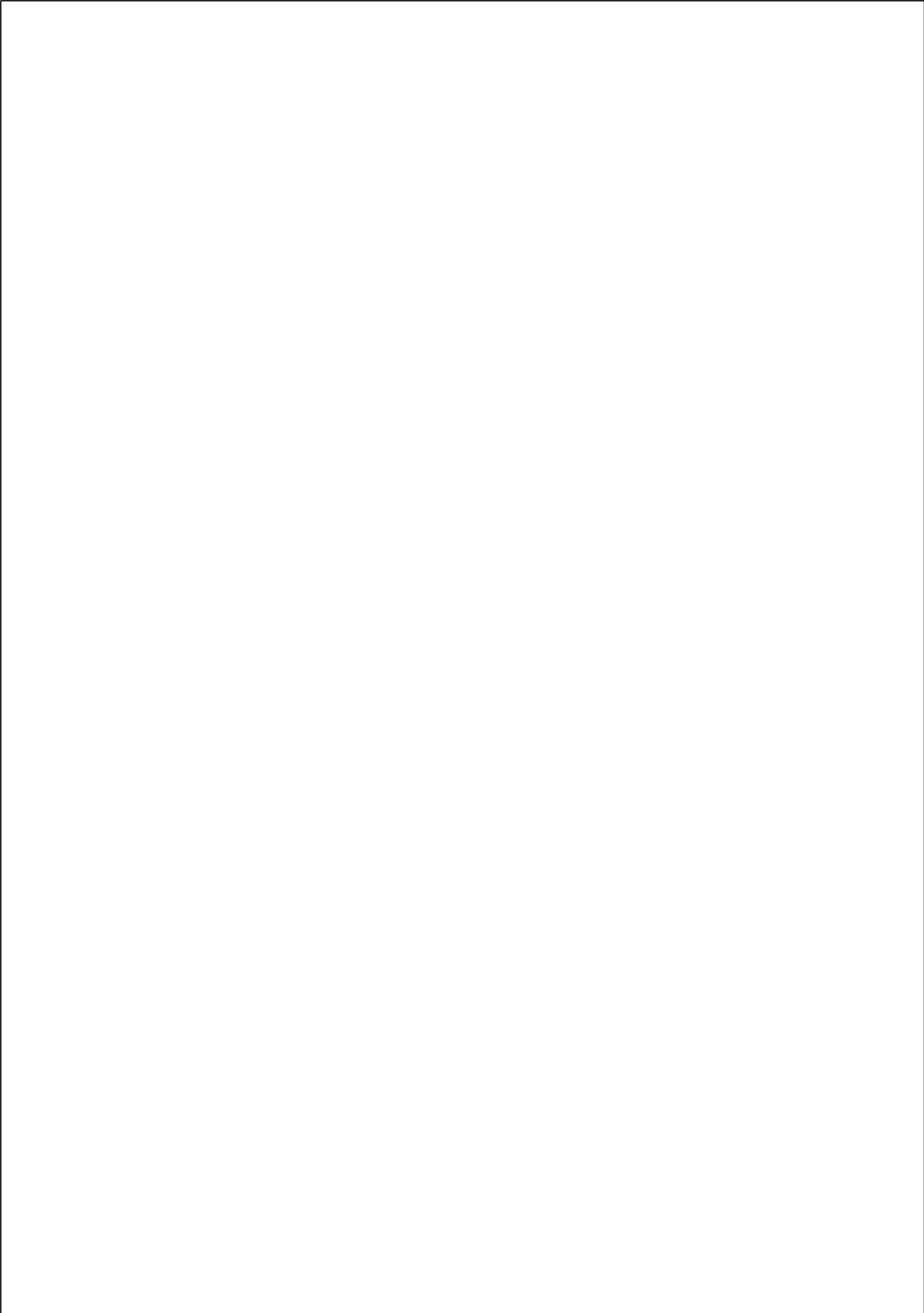

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/204957,Henryk-Slawik-1894-1944.html>
27.02.2026, 02:43

[Następny](#)

[Powrót](#)

Henryk Sławik (1894-1944)

15 lipca 1894 r. urodził się Henryk Sławik – polityk, dziennikarz i działacz społeczny. W 2024 r. upamiętniliśmy 130. rocznicę jego urodzin. 23 sierpnia, w 80. rocznicę jego śmierci, Jan Kwaśniewicz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Katowicach złożył kwiaty przed katowickim pomnikiem Sławika oraz jego węgierskiego współpracownika Józsefa Antalla.

23.08.2024

Henryk Sławik (1894-1944) – polityk, dziennikarz i działacz społeczny. Urodził się w Szerokiej na Górnym Śląsku, w rodzinie chłopskiej. Przed 1914 r. pracował jako robotnik m.in. w Altonie k. Hamburga, w czasie I wojny światowej był żołnierzem armii niemieckiej i jeńcem w obozie na Syberii. Po 1918 r. walczył w powstaniach śląskich i aktywnie uczestniczył w kampanii przed plebiscytem mającym zadecydować o przynależności państwowej tego regionu. W latach dwudziestych i trzydziestych XX w. dynamicznie działał na Górnym Śląsku w Polskiej Partii Socjalistycznej, był wieloletnim redaktorem „Gazety Robotniczej”, radnym miejskim i członkiem Śląskiej Rady Wojewódzkiej, prezesem Syndykatu Dziennikarzy Polskich Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego oraz członkiem wielu komitetów i towarzystw społecznych. W 1939 r. los rzucił go, podobnie jak kilkadziesiąt tysięcy polskich uchodźców, na Węgry, gdzie na skutek niezwykłego splotu wydarzeń stanął na czele polskiego komitetu. Współpracował zwłaszcza ze swym przyjacielem Józsefem Antallem, wysokim urzędnikiem w tamtejszym MSW. Znakomicie organizując jawną i tajną opiekę nad rzeszą wojennych uciekinierów, obaj przyczynili się do uratowania tysięcy osób, w tym wielu polskich Żydów. Po wkroczeniu Niemców na Węgry w marcu 1944 r. Sławik musiał się ukrywać, wpadł jednak w ręce hitlerowców i po brutalnym śledztwie został wywieziony do obozu w Mauthausen-Gusen. Tam 23 sierpnia 1944 r. powieszono go wraz z kilkoma jego współpracownikami. W 1990 r. uhonorowany został tytułem Sprawiedliwego wśród Narodów Świata, a w 2010 r. odznaczony Orderem Orła Białego.

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Henryk Sławik

1894–1944

Henryk Sławik.

Henryk Sławik jest patronem [Przystanku Historia IPN w Katowicach](#), przy ul. św. Jana 10.

Polecamy:

- Publikacja dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Henryk Sławik 1894-1944. Biografia socjalisty](#)”.
- Broszura Grzegorza Łubczyka „[Henryk Sławik](#)” (PDF do pobrania) w ramach serii „Bohaterowie Niepodległej”.
- Broszura edukacyjna dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Henryk Sławik 1894-1944. Górnośląski Sprawiedliwy wśród Narodów Świata](#)”.
- Artykuł dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Polonia semper fidelis](#)”. Henryk Sławik i József Antall.
- Artykuł dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Bohater nie bierze się znikąd. Zanim Henryk Sławik ratował Żydów w czasie wojny](#)”.
- Artykuł dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Henryk Sławik i József Antall](#)”.
- Artykuł dr. hab. Tomasza Kurpiera „[Sprawiedliwy Sławik](#)”.
- „PodCzas. Podcast IPN Katowice” – „[Henryk Sławik. Górnośląski Sprawiedliwy wśród Narodów Świata](#)” - 24 maja 2023
- „PodCzas - Podcast IPN Katowice” – [Schronienie na Węgrzech. Akcja pomocy polskim Żydom w czasie II wojny światowej, 7 sierpnia 2024](#)

Zapraszamy do obejrzenia spotkania z Tomaszem Kurpierzem, autorem książki poświęconej Henrykowi Sławikowi.

Henryk Sławik

/1894-1944/

Henryk Sławik (1894-1944) polityk, dziennikarz i działacz społeczny. W czasie I wojny światowej walczył w armii niemieckiej. Brał udział w I powstaniu śląskim. Aktywnie uczestniczył w kampanii plebiscytowej, w III powstaniu śląskim był łącznikiem prasowym w Wydziale Wykonawczym Naczelnej Władzy Powstańczej.

W 1920 r. związał się z „Gazetą Robotniczą” – katowickim organem prasowym Polskiej Partii Socjalistycznej. Od 1928 r. do wybuchu II wojny światowej był jej redaktorem naczelnym. Pod koniec lat 20. XX w. wszedł do ścisłego grona kierownictwa PPS na Górnym Śląsku. Był radnym Rady Miejskiej w Katowicach. We wrześniu 1939 r., zagrożony aresztowaniem przez Niemców, wyjechał na Węgry, gdzie rozpoczął współpracę z Józsefem Antallem – urzędnikiem węgierskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odpowiedzialnym za opiekę nad polskimi uchodźcami. W latach 1940-1944 pełnił funkcję prezesa Komitetu Obywatelskiego dla spraw Opieki nad Polskimi Uchodźcami na Węgrzech, który organizował opiekę nad rzeszą kilkudziesięciu tysięcy uchodźców i przyczynił się do uratowania co najmniej 5 tys. polskich Żydów. Aresztowany przez Niemców wraz z Antallem w lipcu 1944 r., całą odpowiedzialność wziął na siebie, ratując węgierskiemu przyjacielowi życie. Trafił do obozu w Mauthausen, gdzie zginął 23 sierpnia 1944 r.

W 1990 r. został uhonorowany Medalem Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata, a w 2010 r. odznaczony Orderem Orła Białego.

WOJSKOWE
BIURO HISTORYCZNE
im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego

Henryk Sławik (plakat).

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)